

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Педагогічний факультет**

**Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної
освіти**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАКУЛЬТУРА СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Протокол № 2 від 19.10.2021

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Медіакультура сучасного педагога
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт Дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу: ознайомлення здобувачів ОР «бакалавр» з теоретико-методологічними аспектами медіакультури в сучасному інформаційному просторі, формування основ інформаційної компетентності, удосконалення загальних та фахових компетентностей, формувати у майбутніх вихователів критичне мислення, пізнавальну активність, здатність до самоосвіти, саморозвитку, навчання упродовж життя.

Завдання курсу:

- формувати у студентів уявлення про основи медіакультури в сучасному інформаційному просторі;
- ознайомити студентів зі стандартами в медіапросторі, технологіями впливу медіа на соціум, механізмами роботи традиційних та соціальних медіа, особливості дезінформації та маніпуляцій;
- розвивати критичне й аналітичне мислення, стимулювати розвиток інфомедійної грамотності майбутніх педагогів;
- розвиток у здобувачів здатності до безпечного використання медіаресурсів в освітньому просторі ЗДО, ознайомити студентів з небезпечними для дітей дошкільного віку явищами медіапростору, розвивати вміння виявляти і попереджати випадки кібербулінгу;
- формувати здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.
КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Програмні результати навчання:
<p>ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.</p> <p>ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.</p> <p>ПР-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.</p>

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Предмет і завдання дисципліни «Медіакультура сучасного педагога». Характеристика медіапростору	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	Формувати уявлення про поняття медіакультури, медіапростору в сучасному суспільстві. Охарактеризувати сутність, ознаки і особливості сучасного медіапростору. Визначити роль медіа-засобів у професійній діяльності в ЗДО і встановити шляхи їх використання
2	Особливості впливу медіа на учасників освітнього процесу	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	Ознайомити з різноманітністю медіазасобів у сучасній культурі, розвивати уміння класифікувати їх. Ознайомити з поняттям «інформатизація суспільства» та його наслідками. Розвивати здатність виявляти позитивний і негативний вплив сучасних медіа на учасників освітнього

		Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	процесу (педагогів, дітей, батьків та ін.) Розкрити сутність маніпулятивних технологій, розвивати уміння виявляти їх і протидіяти. Формувати здатність взаємодіяти з сім'ями вихованців у контексті медіапросвіти.
3	Технології розвитку медіакультури педагога. Методики розвитку критичного мислення	Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	Формувати основи медіакультури як якості особистості. Ознайомити з технологіями розвитку медіаграмотності, розвивати уміння застосовувати їх на практиці. Розвивати критичне й аналітичне мислення шляхом аналізу конкретних ситуацій, інформації із соціальних мереж та Інтернет-сервісів. Збагачувати уявлення про особливості булінгу в медіапросторі, навчати протидіяти йому.
4	Медіапедагогіка в сучасних ЗДО	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	Ознайомити з характерними особливостями медіапедагогіки в сучасній системі освіти, її завданнями, функціями. Формувати здатність застосовувати зміст, форми і методи медіапедагогіки в освітньому процесі ЗДО, в роботі з дітьми та батьками. Ознайомити з міжнародним досвідом медіаосвіти в різних країнах.

5	Формування основ медіаграмотності і дітей дошкільного віку	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	Аналізувати освітній процес для встановлення можливостей формування основ медіаграмотності дошкільників. Формувати здатність використовувати медіазасоби в освітньому процесі ЗДО. Ознайомити із сучасними програмами формування медіаграмотності дітей дошкільного віку.
6	Онлайн-ризик і медіабезпека дітей дошкільного віку	Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	Ознайомити з найбільш поширеними онлайн-ризиками, формувати вміння їх виявляти. Розвивати здатність моделювати освітній процес і впроваджувати форми і методи навчання дітей для попередження кібер-булінгу, шахрайства, маніпуляцій та інших небезпек, які можуть зустрічатися в онлайн-просторі. Формувати вміння взаємодіяти з батьками дошкільників задля збереження здоров'я і життя дітей у контексті специфіки сучасного медіапростору.

1. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	80
Лабораторне заняття	-
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік	100
Максимальна кількість балів	100

2. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
Лекції																		-
Семінарські заняття								100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	80
Лабораторні заняття																		-
Самостійна робота																	10	10
Індивідуальні завдання																10		10
Залік																		100
Всього за тиждень								100	100	100	100	100	100	100	100	100	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

3. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. UNESCO опублікувала п'ять принципів медійної та інформаційної грамотності, 2017 р. URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/yunesko_opublikovala_pyat_printsipiv_mediynoi_ta_informatsiynoi_gramotnosti 2. Академія української преси. URL: http://www.aup.com.ua/pro-aup/misija/ 3. Баришполец, О. Т. Медіакультура особистості: соціальнопсихологічний підхід: навчально-методичний посібник. Київ: Міленіум, 2010. 440 с. 4. Бебик В. М. Глобальне інформаційне суспільство: поняття, структура, комунікації. Інформація і право. 2011. № 1 (1). С. 41–49. 5. Білан Н. І. Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві. Наукові записки Інституту журналістики. Т. 56. 2014. лип.– вер. С. 171–175. 6. Больш Норберт. Абетка медіа /За загал. ред. В. Ф Іванов; Переклад з німецької В Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с. 7. Бути медіаграмотним: десять необхідних компетентностей. URL: https://ms.detector.media/mediaosvita/post/18961/2017-05-24-buti-mediagramotnim-desyat-neobkhidnikhkompetentnostei/ 8. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура: Лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2006. 172 с. 9. Зражевська Н. І. Феномен медіакультури у сфері соціальних комунікацій : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунік. : спец. 27.00.01/ К., 2012. 34 с. 10. Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. К.: АУП, ЦВП, 2011. 58 с. 11. Інфомедійна грамотність – невід'ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. 400 с. 12. Колеснікова І. В. Шляхи розвитку медіа-культури вчителів у закладах післядипломної педагогічної освіти. Андрагогічний вісник: Наукове електронне періодичне видання, 5, 2014. 202-206. 13. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (2016, нова редакція). URL: http://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya. 	

14. Кравчишина О.О. Формування готовності майбутніх вихователів до використання засобів медіаосвіти у навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2018. 23 с.
15. Курбан О. В. Соціальна комунікація в системі сучасного наукового знання. Інформаційне суспільство. 2009. Вип. 10. С. 64-66.
16. Ладика І. Медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ: ЦВП, АУП, 2015. С. 37–40. URL: <https://cutt.ly/Sh62qaN>
17. Лазарева Л. М. Медіакультура та її функції/ URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/Kis/2010_2/28.pdf
18. Медіаграмотність у запитаннях та відповідях для науково-педагогічних, педагогічних працівників, студентів вищих навчальних закладів та осіб, які прагнуть взаєморозуміння з медіа: Навчальна програма / В. В. Літостанський та ін. Київ: Академія української преси, 2014. 32 с. URL: <http://aup.com.ua/uploads/prall.pdf>
19. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів / за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. В. Онкович. Київ: Логос, 2013. 195 с.
20. Медіакартини світу: формування особистості під впливом медіа : тези II Міжрегіональної студентської конференції, Бердянськ, 17–18 травня 2017 р. Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет, 2017. URL: <http://bdpu.org/media-imageof-the-world>.
21. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2013. 352 с.
22. Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів: монографія / за наук. ред. Л. А. Найдюнової, Н. І. Череповської; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Міленіум, 2014. 348 с.
23. Миронова В.В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини URL : http://mdgu-kid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoji_kulturi_ljudini/1-1-0-68
24. Михальченко І. Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку в Україні. Профспілка працівників освіти і науки України. 25 березня 2019. URL: <https://pon.org.ua/novyny/6978-suchasniyprostr-medagramotnost-ta-perspektivi-yogo-rozvitku-vukrayin.html>.
25. Міжнародний проєкт IREX «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi-pidruchnikita-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon/info-medijna-gramotnist-na-urokhamistectva>
26. Особливості національної медіаекології. Інститут Екології масової інформації. URL: <http://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco>.
27. Портал: медіаосвіта і медіаграмотність. URL: <https://medialiteracy.org.ua/>
28. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика: сучасні підходи URL : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/informatsiyua_politika_suchasni_pidkhodi/
29. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології. Комунікація. 2010. № 1. С. 19–26. 13.
30. Практична медіаграмотність : міжнародний досвід та українські перспективи : збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції. Київ : Центр Вільної Преси, Академія укр. преси, 2018. 244 с.
31. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
32. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyakonceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
33. Публіцистика. Масова комунікація: Медіа-енциклопедія / За загал. ред. В. Ф. Іванова. К.: АУП, ЦВП, 2007. 780 с.
34. Різун В. В. До постановки наукової проблеми про особливий статус медіакомунікацій

(масового спілкування) в системі соціальних комунікацій URL : http://journlib.univ.kiev.ua/Do_postanovky_problemy.pdf

35. Романенко Є. Комунікація як необхідна складова розвитку сучасного суспільства. Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 9. 2012. URL : <http://www.lvivacademy.com/visnik9/fail/Romanenko.pdf> .

36. Семеняко, Ю. Б. Актуальні проблеми інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів. Психологія і педагогіка в системі сучасного гуманітарного знання XXI століття: зб. тез міжнародної науковопрактичної конференції, Харків, 9-10 листопада 2016. (с. 43-46).

37. Семеняко, Ю. Б. Культура медіаспоживання в сім'ї: сучасний стан дослідження проблеми. Молодь і ринок: наук.-пед. журнал. Дрогобич, 2016. 11-12, 142-147.

38. Холод О. Соціальні комунікації як поняття в науковій галузі «соціальні комунікації». URL: <http://www.Pop/all/soc-alh-komun-kac-jak-ponjatjav-naukov-i-galuz-soc-aln-komun-kac.html>.

4. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти м. Івано-Франківськ вул. Бандери, 1 каб. 302 тел. 0967124568 https://kttmdiso.pnu.edu.ua/ ktmdo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	к.п.н., доц. Матішак Маріанна Василівна
Контактна інформація викладача	+80967124568 marianna.mathishak@pnu.edu.ua

5. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічна доброчесність осіб, що навчаються та працюють в університеті, регламентує низка нормативних документів, а саме: - Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за адресою: https://pnu.edu.ua/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%
--------------------------	---

	8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.</p>
Неформальна освіта	<p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.</p> <p>Можливість зарахування неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p>

	<p>(введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися з положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf</p>
--	--

Викладач _____ **Матішак М.В.**